

รายงานการวิจัยเรื่อง
โครงการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่สวนป่าในเขตพื้นที่ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ
A Survey of commercial forest plantation areas in the Northeast
Region of Thailand

ดร.วนิดา พรหมลักษณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย สุนทรธนาภิรัมย์

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหิดล

ประจำปีงบประมาณ 2562

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างดีอี่งจาก
คณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง

ขอขอบคุณนิสิตผู้ช่วยงานวิจัย คณาจารย์ บุคลากรวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัย
มหาสารคามทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการนวยความสะดวก การติดต่อประสานงาน

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณผู้บริหารวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำหรับ
การสนับสนุนการวิจัยด้วยงบประมาณเงินรายได้ ปี 2562

นางวนิศา พรมหล้า
หัวหน้าโครงการวิจัย

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงข้อมูลขั้นตอนการลงทะเบียนสวนป่าในที่ดินประเภทต่าง ๆ ที่สามารถขึ้นทะเบียนสวนป่าได้ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. 2558 เพื่อทราบถึงจำนวนแปลง และเนื้อที่ของสวนป่าเอกสารตามนิยามความหมายของ “สวนป่า” ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. 2558 ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลอันเกี่ยวกับขั้นตอนการลงทะเบียนสวนป่าในที่ดินประเภทต่าง ๆ ที่สามารถขึ้นทะเบียนสวนป่าได้ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. 2558 และฐานข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนแปลงและเนื้อที่ของสวนป่าเอกสารตามนิยามความหมายของ “สวนป่า” ตาม มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. 2558 ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ทั้งนี้ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยนี้นำมาซึ่งการประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการขึ้นทะเบียนพื้นที่สวนป่าใน พื้นที่ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ใช้ในการเรียนการสอน รายวิชาประเด็นปัจจุบันด้านสิ่งแวดล้อม อันเป็นรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรระดับปริญญาตรี วิทยาลัย การเมืองการปกครอง ต่อไป

ABSTRACT

This research aims to reveal information about registration process of forest plantation areas defined by Section 4 of the Commercial Forest Planation Act B.E. 2558 in the Northeast of Thailand. This is to identify a number of plantation plots and its scale, the information extracted will be, then, used as research and relevant educational databases.

The findings obtained from this research is used as guideline for registering forest plantation areas, especially in the agricultural land reform areas. The finding of research is also used for learning purposes remarkably for the courses offered for Bachelor Degree at College of Politics and Government.

สารบัญ

บทที่	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	๑
บทคัดย่อภาษาไทย	๒
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๓
สารบัญ	๔
1 บทนำ	
ภูมิหลัง	1
คำนำวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
ผลที่คาดว่าจะได้รับและความสำคัญของงานวิจัย	3
ระเบียบวิธีวิจัย	3
2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทำฐานข้อมูลพื้นที่ส่วนปานienteพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับป้าไม้: ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญยิ่ง	6
2.1.1 ประเภทของป้าไม้ในประเทศไทย	6
2.1.2 ประโยชน์ของทรัพยากรป้าไม้	9
2.1.3 ป้าไม้ในฐานะแหล่งอาหารและศูนย์การดำเนินชีวิตของชุมชนในประเทศไทย .	9
2.1.4 ป้าไม้และความหลากหลายทางธรรมชาติที่สำคัญ	14
2.1.5 ป้าไม้พิษดูดซับ CO ₂ จากอากาศได้	16
2.2. การสูญเสียพื้นที่ป่า	17
2.2.1 สาเหตุสำคัญของวิกฤตการณ์ป้าไม้ในประเทศไทย	18
2.3 การ reprehend นักสังการสูญเสียพื้นที่ป่า	19
2.3.1 นโยบายป้าไม้เพื่อการจัดการส่วนป่า	19
2.3.2 กฎหมายว่าด้วยส่วนป่า	20
2.3.3 กฎหมายและนโยบายป้าไม้เกี่ยวกับระบบฐานข้อมูลที่ดินป้าไม้เพื่อการหยุดยั้ง การทำลายทรัพยากรป้าไม้ และการเพิ่มพื้นที่ป้าไม้ของประเทศไทย	28
3 ฐานข้อมูลพื้นที่ส่วนป่าในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดร้อยเอ็ด	43
3.1 ฐานข้อมูลพื้นที่ส่วนป่าในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม	43
3.2 ฐานข้อมูลพื้นที่ส่วนป่าในเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด	47

4 ฐานข้อมูลพื้นที่ส่วนป่าในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดชัยภูมิ	52
4.1 ฐานข้อมูลพื้นที่ป่าในเขตสวนพื้นที่จังหวัดอุดรธานี	52
4.2 ฐานข้อมูลพื้นที่ส่วนป่าในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ	56
5 ฐานข้อมูลพื้นที่ส่วนป่าในเขตพื้นที่จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดมุกดาหาร	63
5.1 ฐานข้อมูลพื้นที่ส่วนป่าในเขตพื้นที่จังหวัดสุรินทร์	63
5.2 ฐานข้อมูลพื้นที่ส่วนป่าในเขตพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร	67
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	76
ประวัติผู้วิจัย	77

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง